

تطبیقاتی یکی فیزیق

فیزیق معلم‌نندن

خلوصی

یسہ لرک ایلک دورہ لریله اور ته مکتبہ رده و معلم و تجارت و صنایع
و امام و خطیب مکتبہ نندن تدریس اولنچ او زرہ یاز لشدر .

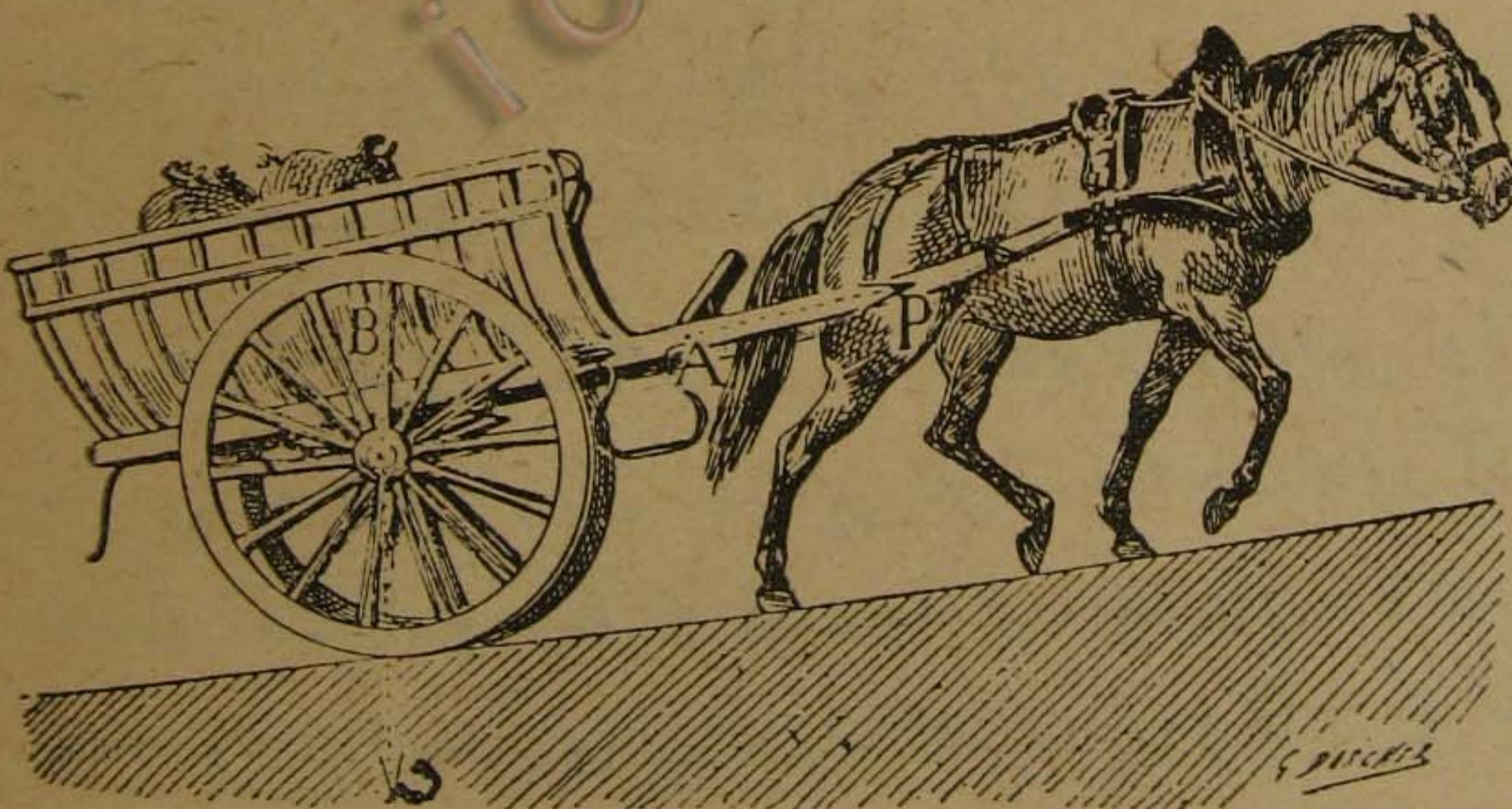
برنجی جلد

جادۂ ارض . — ما یعلرک و غاز لرک موازتی . — حرارت

فصل ۱

قو تلر .

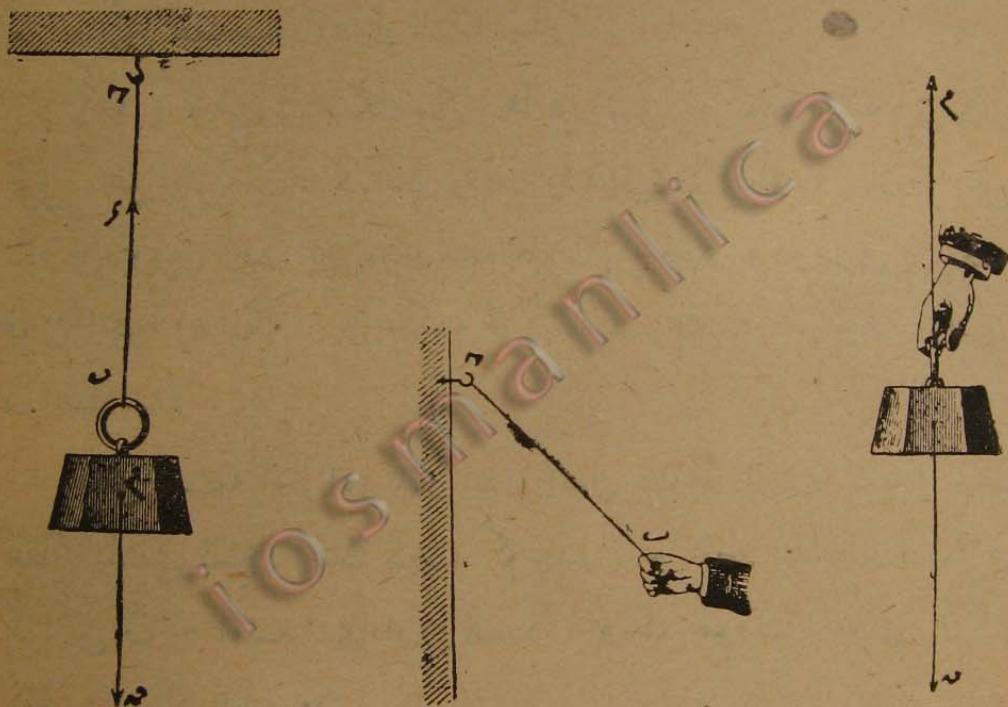
۱. فوت هقنده مثالد . — هر کونکی مشاهده و تجربه لرمن،
بزه قوتلرک موجودی حقنده فکر ویریز .
بر آدم بر یوکی رفع و یاخود بر مانعی دفع ایتدیکی وقت ،
عضلاتنه عائد بر قوتک اثری ظاهر ایتمش اولور .
کذلک آت ایله یوروین بر عربه نک حرکتی آتك قوه عضله سنک
اژیدر . (شکل ۱)

شکل ۱ — بیکیرک عضله قوی آرابایی یوروتیور .

المزده بولنان بر طاشی بیراقه جق اولورایسهک ، آرتق سربست
قالان طاش ارضه دوغری دوشر . بو حرکتک سببی ، بتون

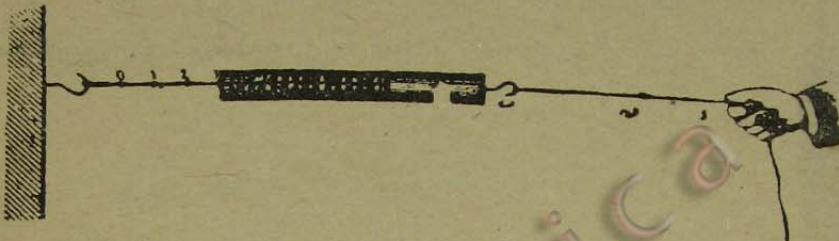
دنیلن قوتک استقامتی کوستر . بر صورت عمومیه دنیله بیلیر که
بر جسمه اجرای تأثیر ایدن قوتک استقامتی دیمک اوکا اعطای شدیکی
حرکتک و قوعبولدینی استقامت دیمکدر که جسم بر ایپ ایله توقيف
اولنه حق اولور ایسه مذکور قوتک تأثیری استقامتنه کریلور .

شکل ۲ - عضله شکل ۳ - ب ح ایپی قوتک شکل ۴ - ب ح ایپی قوتک
قوتی جاذبه ارضه استقامتی کوستیر . . . . .
موازنت کسب ایتمشدرو .

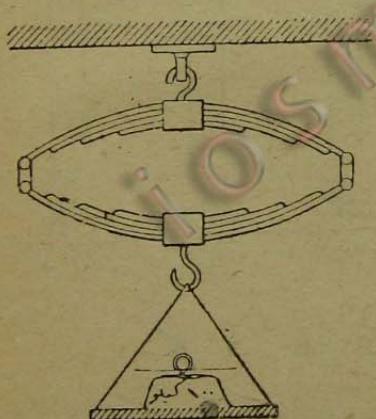
۳ . قوندک نقطه تطبیقی . - هر هانکی کوچک بر جسمی
حرکت ایتدرمک ایچون پارمق ایله ایتیله جک اولور ایسه پارمغک جسمه
دو قوندینی محل « نقطه تطبیق » دن عبارتدر .
بر تره فی چکن لو قوموتیفک قوه جریه سنک نقطه منطیقی واغونی
با غلایان چنکله تصادف ایدر .

سائز مقیاس قوتلر .— بیوک قوتلر اوچمک ایچون اولکیستندن
دها صاغلام مقیاس قوتلره مراجعت اولنور .

شکل ۷ - ال ایله اجرا ایدیلن چکمه قوتی ۳ کیلو غرامه معادلدر.

(شکل ۸) بو مثللو بر مقیاس قوتی ارائه ایدر . مذکور

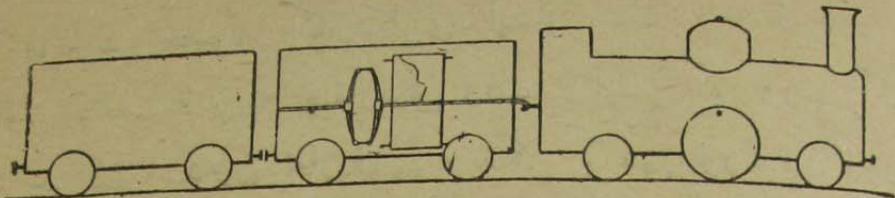

شکل ۸ - صاغلام بر
مقیاس قوت

مقیاس قوت ، عربه یایلرنده اولدینی کبی
هر برسی متعدد چلیک صفحه هر که بربی
او زرینه کلستندن متشکل ایکی چلیک
یائیند عبارتدر . چنکلر ک برسینه بر
ثقلت آصلقده دیکر چنکل طواوه
مربوط اولدینگدن ایکی یای بربندن تباعد
ایدر : ۱۰۰ ، ۲۰۰ ، ۵۰۰ ، ۱۰۰۰

کیلوغراملوق ثقلتلره مترافق اوله جق
یایلر ک تباعدى کوستریله جک اولور ایسه آلتک تقسیماتی اکمال ایدلش
اولور .

(شکل ۹) ده بر لوقوموتیفک دمیر یولی اوزرنده حرکت
ایتدیردیکی ترنه اجرا ایتدیکی جر (چکمک) قوتی اوچمک ایچون
بو مثللو بر مقیاس قوتک نه و جمهله ترتیب اولنده گورلکده در .

شکل ۹ — بر لوقوموتیفک جر قوتنک اوپلچمی.

۵. قوتنک بالرسندر ارائه‌ی. — علم میخانیکده بر قوت، بر اوق ایله ارائه اوبلور. بو اوق، قوتک نقطه تطیقندن باشلا بوب قوتک جهت واستقامتی کوسترر. مثلا (شکل ۱۰) ده ب ه اوقی دینامومتره نک چنکله اجرای تأثیر ایدن قوه جریه‌یی ارائه‌ایدرا. دیکر شکلرده حال بویله در.

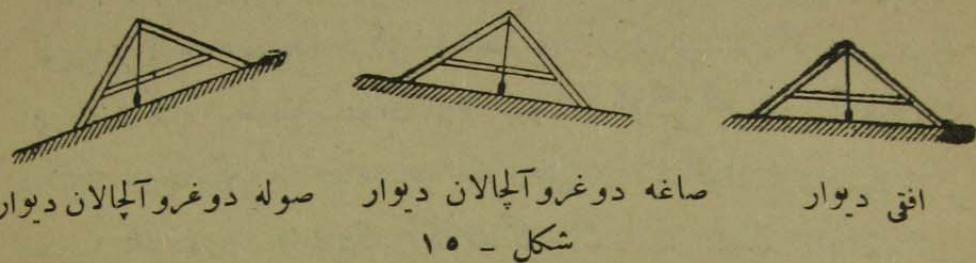
برده اوقه، قوتک شدیله متناسب برو طول ویریلور: ۲، ۳، ۴، ۵ کیلو غراملق بر قوتی

کوستره جک اوقلر بر کیلو غراملق بر قوتی ارائه ایدن اوقک ۲، ۳، ۴، ۵ مثلی طولنده شکل ۱۰ — ۲۶۱، ۳، ۴، ۵ کیلو غراملق وزنلری کوسترن اوقلر.

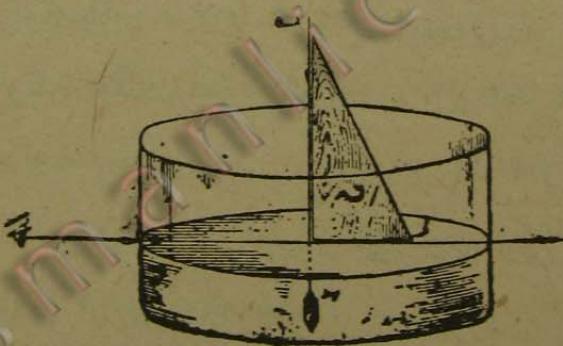
۶. قوتنک موازتی. — بر جسمی المز ایله طوتیغمز وقت آشاغی به طوغری دوشیدیکی هر کسجه معلومدر. جسم مذکورک آشاغی به طوغری دوشمنی موجب اوبلوب «جادبه ارض» دینلن و آشاغیده آیروجه ایضاح اولنجه قوتک قوتکه تابع اولما مسی آنی معلق طوتان المزک قوه عضلیه سیله تأثیرسز فالمسنندن ایلرو کلیلور.

ایشته بومثالده اولدیفی کبی بر قوت دیکر قوتک تأثیری تمامیله حکمسز بر اقیرسه آنلرک اجرای تأثیر ایتدیکی جسم «حال موازنتده در» دنیلیر.

وقت شاقول بو چيز كيدن سکر (شکل ۱۵) تام افقی او مليوب صاغه وصوله طوغری ميللى اولان وافقی بولنان دیوار لرک او زرنده دیوار جی تسویه سنك

و شاقولنك وضعیتني ارائه ايدر . بنارده دیوار لرک نهايت کنارلري ، بالقونلر ، پخره لرک استناد چبوقلري ، دوشمه لري حامل اولان دير كلر هب افقی يابللیدر . بونلرک افقی دیوار جی تسویه سیله آراشدیريلور . ۱۰ . شاقولك طور غوره بر صو سطحنه عمود او ملي . — جسم ثقيلی صويك ايچنه بايمش او ملقي او زره بر قابده بولنان بر صو سطحي او زرنده بـ شاقولنك بولندیغى فرض ايدهم (شکل ۱۶) بـ حـ و

شکل ۱۶ - صو سطحي افقی در .

كونيه سنك بـ کناري شاقولك استقامته تطبيق ايده جك او لور شـ ک ديكـر بـ کناري ده صو سطحنه منطبق او لور . بو وضعیت بوزلامق او زره کونیه يه بر حرکت دوریه و بريله جك او لور ايـه بـ کناري صويك او ست سطحـی ترسـیم ايـدر .

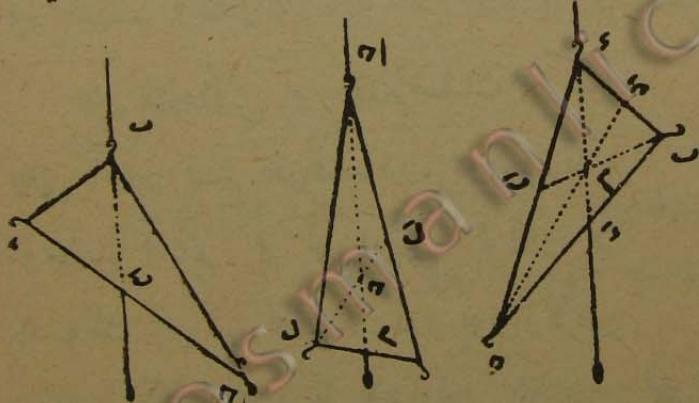
فصل ۳

مرکز ثقلت. — برجسمک موازتی.

۱۳- جسمک مرکز ثقلت. — جاذبۀ ارضیه نک تحت تأثیرنده بولان برجسمک مرکز ثقلتی دیمک، اکا اجرای تأثیر ایدن جاذبۀ ارضیه قوتیک تطبیق اولندیغی نقطه دیمکدر. بسیط بر طاقم مثاللرله بو نقطه نک بالتجربه صورت تعیینی بر وجه آتی کوستره جکن:

برنجی مثال - مثلثی بر لوحه نک مرکز ثقلتی. — بـ، لوحه سی بالفرض بـ رأسدن برایپ ایله تعیق اولنور (شکل ۱۸). حیط

بالطبع جاذبۀ ارضیه نک تأثیری استقامته کریلور. بو قوت بـ اینک مخرج استقامته منطبقدر. بو نقطه سنه بر شاقول ربط و تعیق اولنهرق

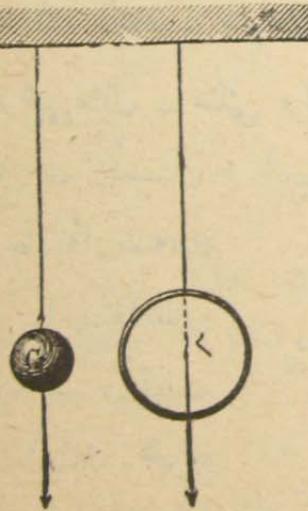

شکل ۱۸. — مثلث شکلنده بر محته نک مرکز ثقلتیک تعیینی

مذکور استقامت مخرجه بالفعل لوحه او زرنده چیزیلور. صکره لوحه، بـ، رأسلنندن ده عینی صورته آصله رق ایپک

استقامت خرجه لری ده لوحة او زرنده چیزیلور.
لوحة او زرنده چیزیلش اولان اوچ خطک بالطبع م کبی بر
مشترک و تقاطع نقطه سی وارددر. اکلوحة بشقه بردندنجی نقطه دن
آصلمش اوله یدی کوریله جک ایدیکه ایپک متد قسمی ینه بو م
نقطه سندن کچه جکدر.

ایشته بو م نقطه سی لوحة نک مرکز ثقلتندن عبارتدر.
دیکر مثاللر. — هر هانکی برجسمک عینی اصول ایاهه او لدجنه
قولایله مرکز ثقلتی تعیین اوله بیلیر. بر مرکز شکله مالک اولان
بر جسم متجانس او زرنده اجرای تحریبه ایده رک مرکز ثقلتک مرکز
شکل ایله منطبق او لدینی اثبات ایدیلور. مثلا بر کره متجانسه نک
مرکز ثقلتی، انک مرکز نده و بر خلقه
(شکل ۱۹) نک مرکز ثقلتی مرکز
شکلنده و بر جدولک مرکز ثقلتی تام
اور هسته سنده کائندر.

شکل ۱۹ — بر یووارلغک حاوی اولان اوچ طرفه دها یاقیندر. و بر خلقه نک مرکز ثقلتی.

۱۴ بـ مستوی به استناد ایده بـ جسمک موازنی. — جاذبه ارض برجسمه مرکز ثقلته مر بوطایمکی اجرای تأثیر ایتدیکندن مذکور مرکز جستمک اک اشاغی طرفه بوله جق صورتده آنی

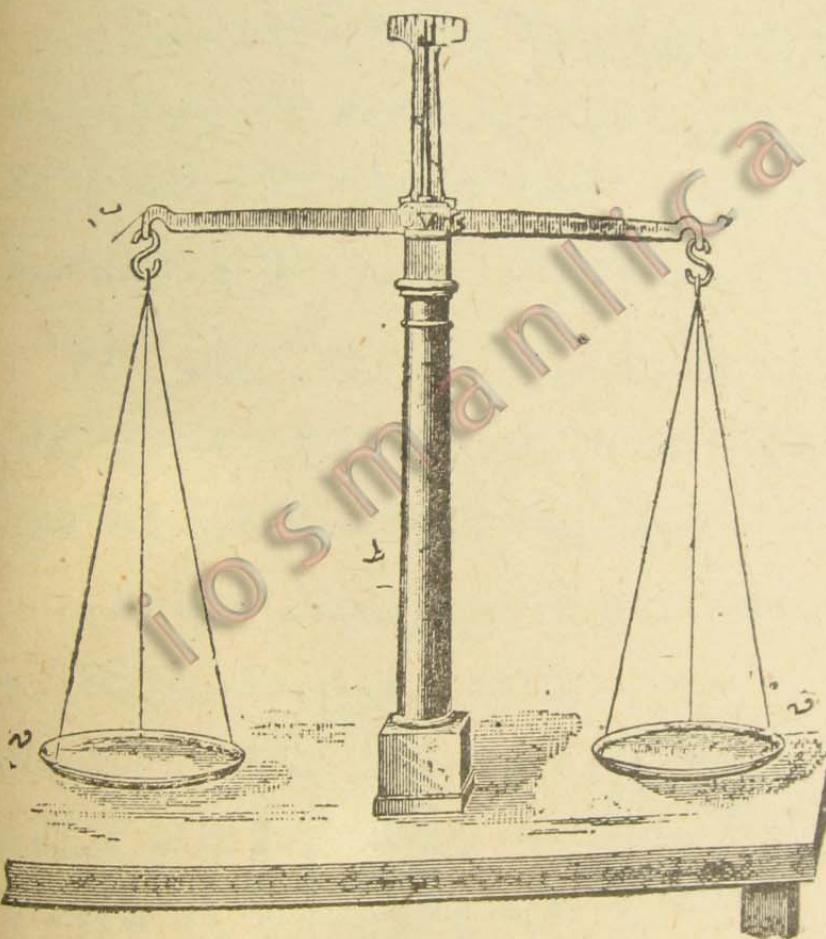

شکل ۲۶ — متتحول موازن

۱۶. بـ جسمک نابت بـ محور اطرافنده موازنتی . — بر پیسیقلتک بر عربه‌نک تکرلکی، بر وولان، متتحرک بر رقص ... هپ بر محور اطرافنده متتحرک اجسام متتحرک که در .

غیر متتحول موازن . — بر رقص (شکل ۲۷) چو غنی شاقولی اولدینی وقت موازننده طورر. لک جسم ثقلینک همان تقریباً مرکزندہ بولنان مرکز ثقلت بو وضعیتده $\rightarrow$ محور تعیقندن کن شاقول اوزرنده و ممکن اولدینی قدر الک آشاغیده بولنور. موارننده غیرمتتحول

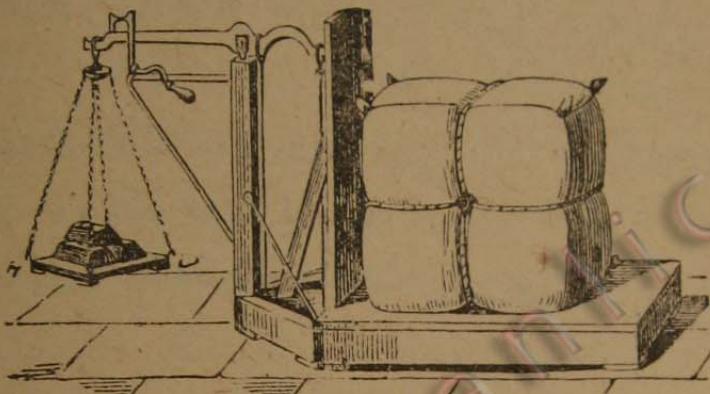
بر ترازو نک صحی . — این یا پلش بر ترازی طوغری او ملیدر . یعنی کفه لربوش اولدینی و یا او زر لرینه مساوی وزنلر قونلیدینی وقت قولی افقی طور ملیدر . طوغری بر ترازینک کفه لرینه غیر مساوی وزنلر قونلیدینی زمان زیاده وزنی حاوی اولان کفه اشاغی یه و دیکری

شکل ۲۹ — عادی ترازی

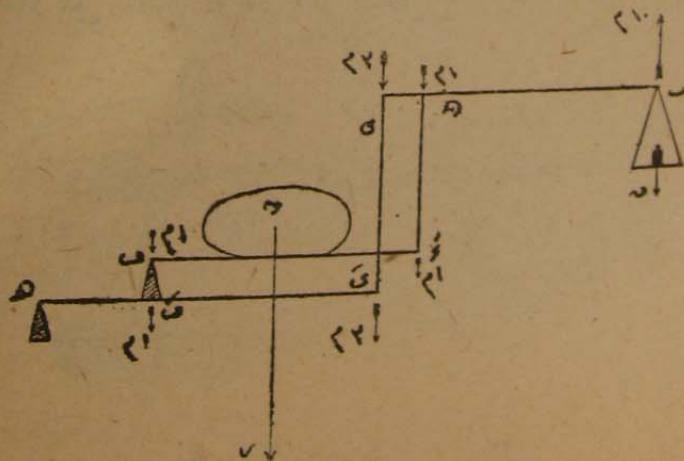
یوقاری یه میل ایدر . بر ترازو صحیح اولدینی وقت چاقینک یانا عه مستند ضلع مجسمی کفه لرک موقع تعليقلرندن مساوی او زاقلقده بولنور . بحالده ب ده مانوله سنک ب ده قوللری بربورینه تماماً مساوی دیکدر .

۲۴. باسکول . — باسکول، بیوک یوکلری کوچوک در همکاری ایله طارنمغه یارار . باسکول لوویه لرک اولدجنه قاریش-سیق بر ترتیبیدر : (شکل ۳۳ و ۳۴) ۰۰ نقطه‌سی اطرافنده متحرک ب ۵۵ وی اوقه

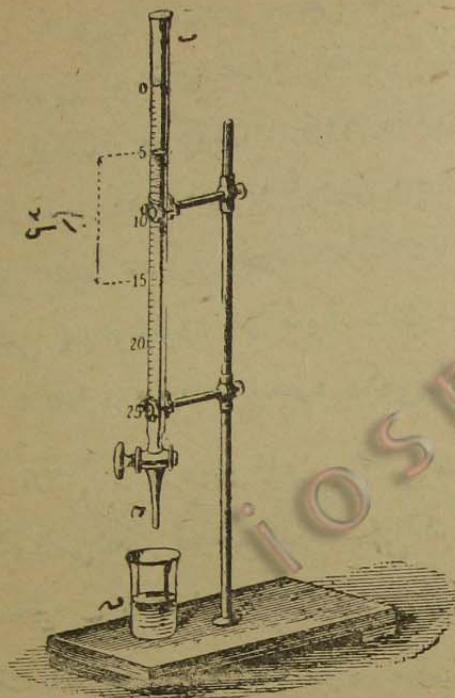

شکل ۳۳ — باسکولک هیئت عمومیه سنک کورونوشی

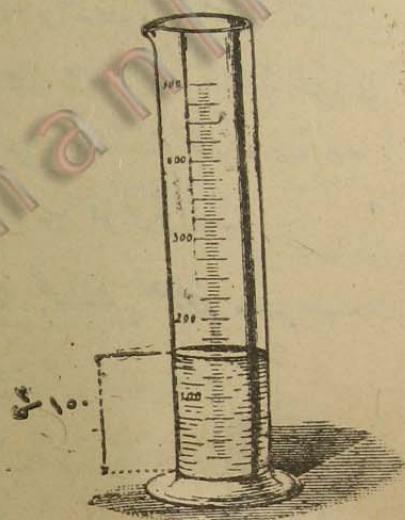
وَ وَ وَ شاقولی چبوقلری و بونلرک او جلرینه ده . وَ وَ وَ وَ تابلالری ربط او لنشدر . تابلالرک او لکیسی فَ وایکنچیسی ایسه ھ چاقیلری او زرینه مستنددر .

شکل ۳۴ — باسکولک شه ماسی

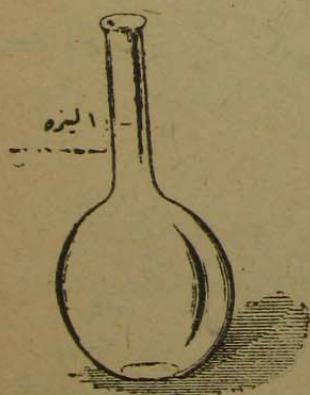

شكل ۳۶ — آفان مایعک جمی
۱۰ سانتیمتره مکعبی در .

شكل ۳۵ — مایعک جمی
۱۵۰ سانتیمتره مکعبی در .

کذلک « فیول » دینلن حجملری معین قابل قوللانیلر . (شکل ۳۷) ده کوسترش اولان فیول، بوینتده کی چیزکی به قدر بر لیتره يه مساوی بر حمدره . بونسله بر لیتره حجمنده بر مایع الده ایدیلیر . در جملی قابل ایله حجملری معین قابل رک اعماللاری . — معلومدر که بر دسیمتره مکعبی خالص صو ، ۱ کیلوگرام ، ۱ سانتیمتره مکعبی صوده اغرام و بناءً علیه ۱۰ سانتیمتره مکعبی صو ۱۰ غرام الـ آخر لغنه ددر .

شكل ۳۷ — لیتره ک
بر فیول

مايعلرك موازى بحثى . — مايعلرك سربست سطحلى .

۳۵ . مايعلرك سياحتى . — صو ، اسپرتو ، جيوه الخ ،
جسم لم يعاتدن معدوددر . ماياعاتك — صلبلار كبي — برشكل مخصوصى
اوليموب اونلر ، بولندقارى قابك شكلنى اخذ ايدرلر . بالفرض صو ،
(شكل ۴۳) بر صراحى به قونلادقده آنك وبورادن بر بارداعه
آفطاريلان قسمىده مذكور بارداعك
شكلنى آلىر .

شكل ۴۳ — صو بارداعك

بر مايهى حاوي اولان قابك
كتاريئه بر دilik آچيلەجق اولور
ايىه مایع مذكور بو ديلكىدىن آقار :
موصلقللى خزىينه لرك صوينك آقاىى
كبي . بر مايىك ايچىنه دالدىرييلان بر
شكلنى آلىور .

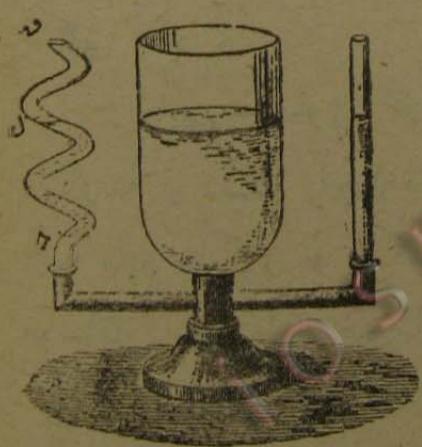
جسم صلب ، مبلغ مذكورك ذراتى بربوندن قولايجه آيرەرق كندىسىنە
بر يپار : ال قولايجه صو ايچىنه كىرر ؟ بالقلصودە قولايقلە حرکت
ايدرلر . بومشهودات بزه كوستريور كە مايعلرك ذرەلرى صلبلار دەولدىينى كېيى
يكدىكىرىئە صىقىچە مىبۇط دكالىردر . بونلار هەنگى بىشكى اخذ
ايتكى ايچون يكدىكىرى اوزرىئە قولايقلە قايارلر . مايعلرك «سياليت»

دینلان بو خاصه سی، کندیلرینه «سیال» اسمونک ویرلسنه سبب او مشدرو.

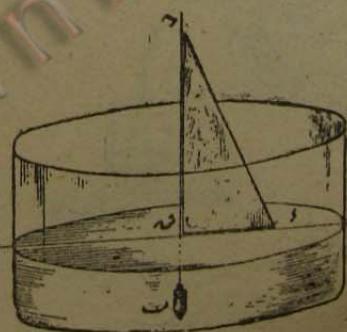
۳۶. سکونت هالنده بولنانه مایعاتک سربست سطحی .

بر مایع بر قابده بولندیغی وقت اکثريا قابی تمامآ دولدیرماز؛ بونک هوای نسمیدن آیریلان قسم منتهاسنه «سربست سطحی» دینلور .

مایعاتک سربست سطحی، مستوی وافقیدر . بونی اثبات ایلک ایچون (شکل ۴۴) ایچنده بر مقدار صو بولنان بر قابک کناریه سربست سطحی حذاسنه کوزمزی تطبيق ایلک کافیدر . زیرا بو حالده صویک اوزری بر ماصه سطحی کبی دوم دوز کورینور و شعاع بصره منطبق بولنور . سطح مذکورک افقی اولدیغی آ کلامق ایچون یوقاریده تجویه سی کوسترلديکی وجهمه بر کناری شاقولک اپنه

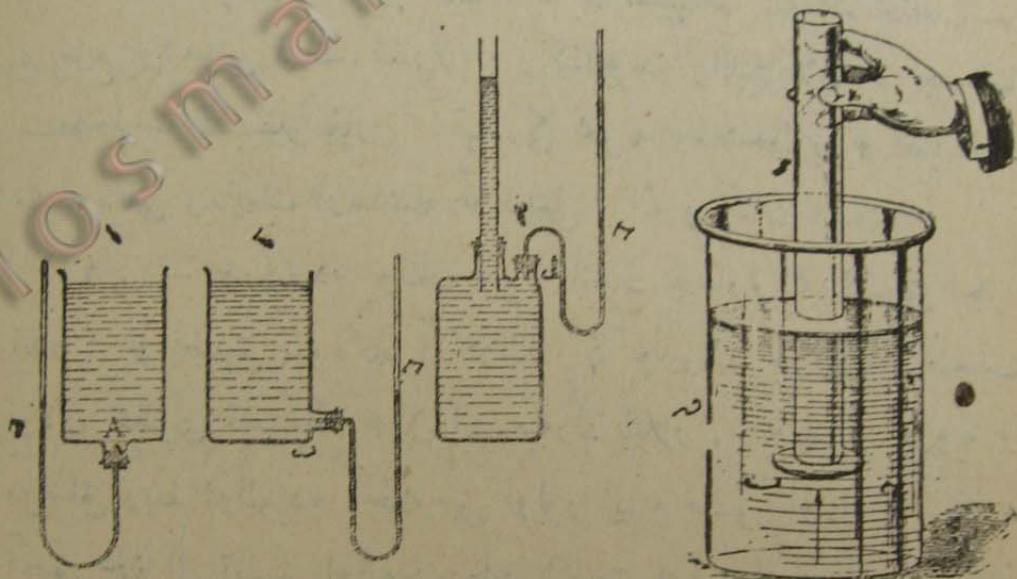
شکل ۴۵ — متواصل قابلر صو اوج قابده عینی سویه به قدر چیقار .

شکل ۴۶ — بر مایعک سربست سطحی مستوی وافقی در .

صبوط اولان بر کونینک دیکر کناریخی صو سطحنه تطبيق ایلکیدر (شکل ۴۶) .

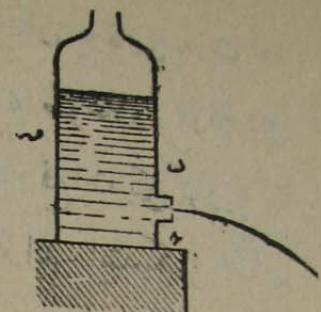
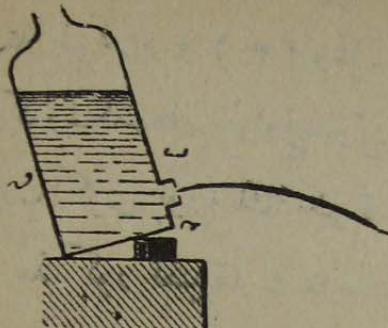
آغز لغه رغماً صو ایچنده آشاغى يه دوشمدىكى دوريلور . بو ايسه
صويك آشاغىدە يوقارى يه تضييقىندن نشتەت ايدر .
بو تضييق ، جام لوچه اوپرىنه و آچيق اسـ طوانە يه صو قويىقلىه
اوچلە بىلىر . واشبات اولنور كە اسطوانە نە قدر زىادە صو يە طالدىرىلور سە
مايىعك تضييقى دە او قدر زىادە اولور .

شكل ٥٠ — صويك شكل ٥١ — مايىلر كە جدارلار اوپرىنه تضييقلىرى
تضييق قاپانى بىرنە طوتار .

٣ . (شكل ٥١) دە كۆستريلان برقابك حاوى اوپدىينى فتحە يه
بر مانطار و بونك اوپتەسىنە كى دىليكەدە اكىرى وجىوهىنى حاوى بر
بورو كېرىيلور . مذكور قاب بوش اوپدىينى وقت جىوه اىكى قولده
بر سوپىدە بولنور . فقط كىنيش قابه صو قونلە جق اولور ايسه جىوه
اوپرىنه صويك تضييقىندىناشى جىوه دىكىر قولده يوقارى يه چىقار .
شكك مختلف صورتىدە ترىيى مذكور تضييقك هر طرفدن اوپدىينى

کوسترلديكى وجهمه اجرا اولور . و قابنک كوجك بوروسي او رته سنه

شكل ۵۲ — صو، قابلدن جداره عمود استقامته فيشقيرير .

بر دليك بولنان بر لوحة معدنيه ايله قابادلىشدر . قاب صو ايله طولدريله رق شاقولي صورتده يره قونله حق اولور ايسه صو افقي اوله رق چيقار و قاب صاغده کوسترلديكى وجهمه آكديريله جك اولور ايسه دليكتن فيشقيران صويك جمهى ده تبدل ايده رك قابك كنارىنه عمود اوله حق بر وضعیت اخذ ايدر . بوندن آكلاشلورك دليك اوسلسىدى أكانتصادف ايدن قابك كنار قسمى - صويك فيشقيردىنى استقامته - تضيق اخذ ايده جكدى .

شكل ۵۳ — بر بالونك حاوي اولدينى صويك بو بالونك جدارلىرى او زرنىه اجرا اينديكى تضيقلى .

بوقاعده عمومىدر . بر مايع ايله يصلاحيلان بر جدارك هر نقطه سنه ماياعك تضيقى او قسمه داما عموددر . (شكل ۵۴) ده کوستريلان بر بالونك بر سانقىمتره مىبعندن عبارت بـ ۱، بـ ۲، بـ ۳، بـ ۴، بـ ۵، قسملىرى او زرنىه عمودا اجرای تائير ايدن تضيقات بـ ۶، بـ ۷، بـ ۸، بـ ۹، بـ ۱۰ او قىلىله کوسترلىشدر .

مذکور طاره وزنله موازنده قالدینی و بوقابرده کی مایع تضییقلرینک
برنجی قابک حاوی اولدینی صویک تضییقته معادل بولندینی کوریلو.

شکل ۰۰ — بر قابک افقی قاعده‌سی اوزرنده‌کی تضیيقک ساحه‌سی

یان حدارلره احمر اولنان تضییقلرده عینی قاعده‌یه تابع بولنور.

مذکور تجربه و اضاحات ایسه موازن مایعاتک اساسی بولنار

قاعدۀ آتیه‌ی قوه نزی جبور و سوق ایدر:

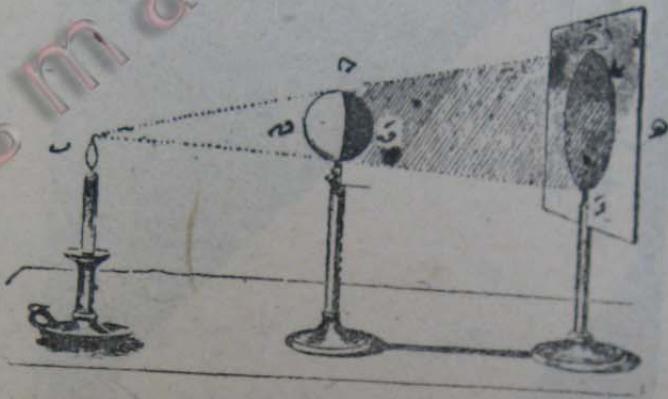
۴۵ - ساخته و معرفه بوان-انه - قسم هدایت ازینه امرا

او سنار تف قام فسه: دا، قاعده، اساسه: — بر سانیمه متره مر بعنه

فرانسه نصیحت سخنسرد و مهندسی اقتصادی را باعده ساخته، قاعده‌سی بر سانشیمتره

فاغده وسمی اوزرینه اجرا اولان مایع نصیبی
مربعنه وارتفاعی مذ کورقاده دن مایعک سربست سطحه قدر اولان

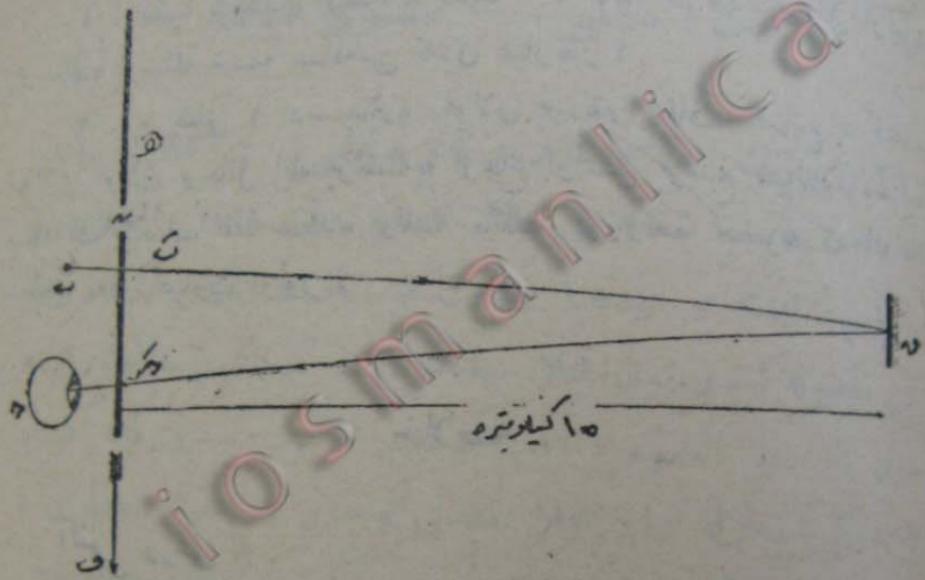
کریلن بر اینه هپسی نماس ایدار . بو صورتده خط مستقیمه ضیا شعاعیله تعریف ایمک دها طوغریدر . کولکه یاریم کولکه . — (شکل ۱۸) اوچنجی تجربه .

شکل ۱۸ — اصل کولکه ، یاریم کولکه

کروی بر ب مومنک هر هانکی غیرشفاف بر جسمی و مثلا بر کره سنی تنور ایتدیکی وقت ب نقطه سندن مذکور کرده به نماس اوله رق وارد اولان ب و ب ، مثللو شعاعلر مستقیم اوله رق سیر ایده جکلری حسیله رأسی ب نقطه سنده اولمک او زره بر مخروط تشکیل ایلدز . مذکور مخروطک ره کرده سنک ، مقطعنک آرقه شنه اصابت ایدن قسمی ایله کردنک او طرفده کی نصفی بال تمام ضیادن محروم اولور . بو قسمه « اصل ظل » یعنی « کولکه » دینلیر . کردنک ارقه طرفه ه خانلی یارشدی یاروسه بونک او زرنده دائروی بر سیاه لکه ترسم ایدر ؟ بود « ظل منقول » در . شایان دقدرکه بو ظل منقولک بحیطنه کولکدنه دها آچیق لوحه نک منور یارلرندن دها قویوجه حلقوی ر کنیشجه قسمده وارد رکه مومنک بعض یارلرندن قیماً ضیا آلمقدادر . بو قسمه « یاریم کولکه » و یا « شبیه ظل » دینلیر . جسم

بونك ايچون ب منبع ضياسيله کوز ياقينته او صورته برحائل وضع و ترتيب اولنور که شعاعاتك مسوريته مساعد اولمسون . مذکور

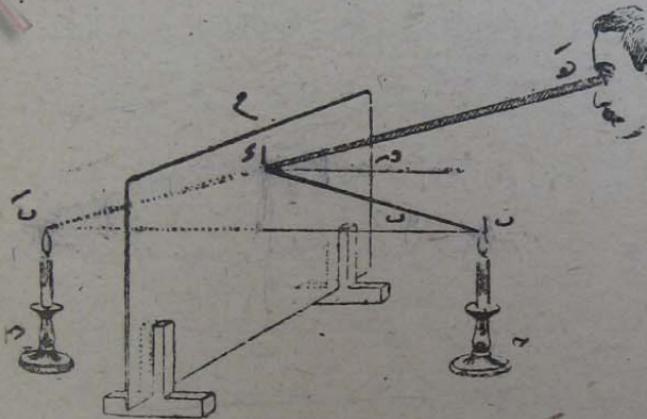
شكل ۲۱ — سرعت ضيانك مساحه سی

حائل م محلنده ب ردیلک اولدیغندن او ق ایله کوستردیکی جهته حرکت ایند برلد کده ب و ج محلار نده ب و ج شعاعلرینی متعاقباً قطع ایدر . مه دلیکی ب ده ایکن وارد او لان شعاعی و ج ده بولندیغی وقتنه منکس شعاعی چکیر . تجربه او صورته تنظیم اولنور که کوز ، عودت ایدن ضیایی اخذ ایده بیلسون یعنی ضیا ۳۰ کیلومتری قطع ایلدیکی مدتنه مه دلیکی ب ، دن ج نه کلسون .

بو مدتک $\frac{1}{1000}$ ثانیه دن عبارت اولدیغی بولنور . بوندن ایسه کوچک ب رحساب مسئله سنت خلیله ضيانك هوا ده ثانیه ده $300,000$ کلومتره قطع ایلدیکی نتیجه سی چیقار .

منظره نک صورت معکوسه سفی کو ستر مکده در. صو سطعه حی تام طور غون
اولدینی وقت انعکاس حادنه سی مکمل اولور. ملاحظه و تدقیق ایله
او کر نیز که بر مستوی آینه سطح عاکسه نظرآ منتاظر بر خیال
اعطا ایدر.

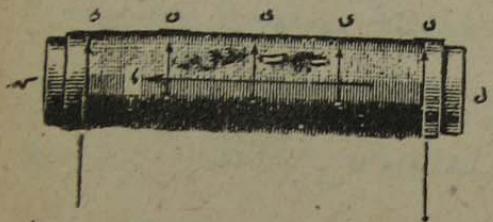
غايت بسیط اولان تجربه آتیه بو کیفیت اثبات ایمکله برابر بزه
انعکاس قانونی ده اعطا ایدر (شکل ۲۳).

شکل ۲۳ — ب ۲ مومی ب ۲ مومی کبی یانش کورولور.

صرسرز بر جامدن عبارت اولان م آینه سنه منتاظر آن ب ۲، ب ۲
عواملی یر لشدیریلور. ب ۲ مومی یاقیله جق اولور ایسه کوریلور که
بونک خیالی ب ۲ مومنک شعله محلنی اشغال ایدر. مذکور ب ۲
مومی سوندیریله جک اولور ایسه دیکری ده سونز.
تجربه وجه آتی او زره ایضاح اولنور: ب ۲ مومنک ب کبی ها
هانکی بر نقطه سی آینه او زرینه ب و حزمه ضیائیه سفی کونده ری.
بوده آینه دن بالانعکاس و استقامتنده هر هانکی بر راصدک کوزینه
واصل اولور. کوزه رشیئی کندو سنه کلن شعاع استقامتنده کوره جکنندن

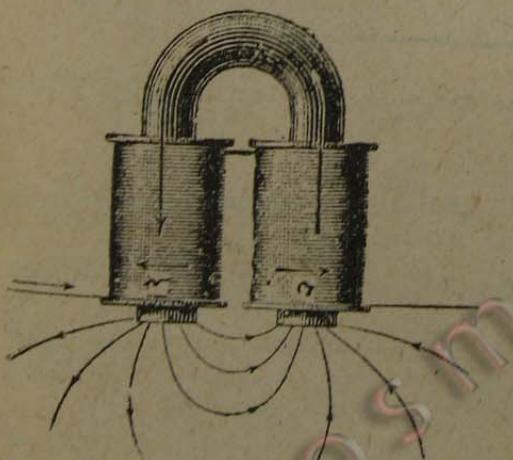
١١٤ . بويين ايده دميرك مقناطيس و نمى . مقناطيس الكترى يقى .
بر بويينك داخلنه سه دمير چوبونى يرلشديريله جك اولور ايسه
بويندن جريان چكديكى زمان مذكور چوبوق قوتلى مقناطيس او لور ؟
يعنى دمير ا كيتيسى جذب ايتدىكى كېي بر مقناطيس قطبى جذب
ويا دفع ايدر . جريان كسيلد كده يوموشاق دميرك مقناطيسىتى زائل

اولور . محورنده بولىه يوموشاق
بر دميرى حاوى ارلان بر بويينه
« مقناطيس الكتراتى » دينلور .

(شكل ١١١) .
شكل ١١١ — بر بويينه بر دميرك
مقناطيسلا نەمەسى
دميرك اداخلى بويينك خارجىدە

مقناطيسىت ساحەستك جھتنى تغىير ايمز . فقط شدتى خىلەدن خىلى يە
آرتىرر .

تطبيقات . — چىلىك مقنا
طيسلىرىك اعمالى . — دمير چوبوق
يرىنه چىلىك چوبوق اقامە اولنە جق
اولور سه مذكور چوبوق كذلك
مقناطيس او لور . وجيان مقطع
اولدقدن صىكرەدە مقناطيسىت باقى قالىر .
ايشه صناعىدە چىلىك بو صورتاه
مقناطيسلا نىر .

شكل ١١٢ — آت نعلى شكلنده
بر مقناطيس اعمالى .

الكترينى . — اك زيادە قوللانيلان مقناطيس الكتراتى (شكل ١١٢)

١١٥ . نعل تكتنىدە مقناطيس